

FENOMENUL INTERCULTURALITĂȚII CA PRODUS AL GLOBALIZĂRII

Dorin BALICA, Facultatea de Istorie și Filosofie

Interculturality has a role in the globalization process, ensuring a qualitative exchange of information between two or more cultures. Viewed from the perspective of intercultural, then we can say that globalization is as a catalyst for future development of cultures, sharing customs, traditions among peoples occurs strengthen existing cultural foundations of this idea shows the importance of a country to keep their culture intact looks increasingly difficult to achieve due to the fact that countries have entered into the process of globalization.

Fenomenul globalizării este unul dinamic și complex, având ramificații în adâncul istorie umane – pornind de la crearea marilor imperii istorice, de la descoperirile geografice și finisând cu etapa actuală care pare a fi un apogeul al fenomenului globalizării. Dezvoltarea continuă a tehnologiilor informaționale care ne acaparează viața de zi cu zi, impunerea marilor culturi la nivel global fac din globalizare un fenomen cu urmări atât pozitive, cât și negative. Dacă privim din perspectivă a interculturalității, atunci putem afirma că globalizarea este ca un catalizator pentru dezvoltarea continuă a culturilor, prin schimbul de obiceiuri, tradiții între popoare are loc consolidarea fundațiilor culturale deja existente. Există și perspectiva negativistă care critică globalizarea considerând că culturile mari „înghit” așa-zisele culturi mici devalorizându-le, luându-le calitățile individuale și transformându-le într-un lucru comun fără personalitate.

Interculturalitatea are rolul ei în procesul de globalizare, asigurând un schimb calitativ de informații între două sau mai multe culturi. În contextul schimbărilor importante determinate de fenomene precum revoluția informației și globalizarea, omenirea este pusă în fața unor provocări nemaiîntâlnite și încearcă să se adapteze la noile cerințe ale societății moderne. Acum când omenirea se îndreaptă cu pași repezi spre societatea informațională în care informația deține rolul principal, procesul de trecere spre noul tip de societate umană este marcat de fenomenul globalizării. Acesta însă nu este posibil decât prin intermediul folosirii tehnologiilor de vârf din domeniul informaticii și al comunicațiilor, observându-se astfel că toate acțiunile pe care globalizarea le generează se întemeiază pe capacitatea actorilor sociali, culturali, politici etc. de a crea, procesa și aplica o informație eficace bazată pe cunoaștere.

Este globalizarea și un proces cultural sau se reduce la unul economic, social și politic? Răspunsul la această întrebare se vrea definitiv pentru modul în care antropologia culturală se raportează la fenomenul globalizării și depinde în cea mai mare măsură de acțiunea pe care o dăm termenului de cultură. Dacă menținem distincția cultură – civilizație, globalizarea interesează, în exclusivitate, faptele de civilizație. Acestea din urmă sunt caracteri-

zate prin faptul că satisfac nevoi organice, sunt neutre în raport cu realitatea etnică, pot primi o evaluare universală și pot fi difuzate dintr-o regiune în alta fără dificultăți de adaptare. Prin contrast, faptele de cultură exprimă o disponibilitate psihică, poartă un sigiliu etnic, au o încărcătură idiomatică și pot fi difuzate doar cu rest, adică imperfect. Dacă etnicitatea se sprijină îndeosebi pe categoria de fapte aparținând culturii”, globalizarea recurge la categoria de fapte aparținând civilizației.

Problema principală a interacțiunilor globale contemporane este tensiunea dintre omogenizarea și heterogenizarea culturală și, mai ales, dintre modurile în care aceste tendințe interacționează și solicită răspunsuri culturale. Un contact direct, fizic între culturi (condiție necesară, dar nu și suficientă de care uzitează definițiile secolului trecut) nu mai reprezintă un factor determinant pentru apariția fenomenelor de acculturație. Cauza cea mai probabilă a acestei situații o deține actualmente mass-media, ca mijloc de transmitere instant a informației despre „ceilați”, ca factor educațional catalizator de opinie și formator de noi norme de natură să producă noi semnale comportamentale.

Astfel, putem afirma că interculturalitatea urmează ca un rezultat firesc în urma procesului de globalizare. Globalizarea este catalistul ideal pentru schimbul cultural indiferent de magnitudinea și amploarea culturilor implicate [1].

Raportul dintre identitate națională și globalizare presupune o dezbateră multidimensională. Se poate observa că a pune în discuție un asemenea subiect este deosebit de actual. La prima vedere, se creează impresia că trebuie să distrugi ceva ca să poți construi altceva. Uneori se pune în discuție chiar legitimitatea respectivului raport: identitate–globalizare [3].

Prin multitudinea problemelor ridicate, comunicările incluse în acest volum pun în evidență influența fenomenului globalizării asupra construcției identitare. Apare și problema îngrijorărilor generate de respectivul fenomen din perspectiva amenințării, reale sau nu, la adresa diversității sau unicității identității culturale.

S-ar putea că, pe termen lung, consecințele acestui raport să fie greu de controlat sau să conțină multe elemente greu de prevăzut în perioada actuală. De aceea, ni se pare important de luat în seamă propunerea de a continua periodic acest studiu, cu o participare din ce în ce mai largă și cu referire la mai multe fapte concrete.

Globalizarea acționează asupra concepției despre lume. Odată cu creșterea fluxurilor de informații, cultura mondială devine accesibilă, apare posibilitatea de a comunica la nivel global. Un dezavantaj al acestui proces este suprimarea identității locale [4].

Globalizarea are un impact direct asupra culturii și identității naționale prin omogenizarea culturală, în mod particular există tendința de suprimare a culturii locale. Cu cât puterea culturală locală este mai scăzută, cu atât crește gradul de intensitate al acestui proces. Noua cultură de masă însă nu are posibilitatea de a beneficia de calitățile celei vechi.

Principalul mijloc prin care o națiune își poate localiza problemele și deficiențele este cultura. Din această idee rezultă importanța ca o țară să își păstreze cultura intactă, un aspect tot mai greu de realizat tocmai datorită faptului că țările au intrat în acest proces de globalizare.

Omul este o ființă culturală și, în consecință, una educabilă, permeabilă la contactele, dialogurile și influențele culturale care apar în viața cotidiană. Astfel, tema influenței culturii de către globalizare este și va fi una actuală. Globalizarea este un sistem sau un fenomen complex, uneori ambivalent, chiar contradictoriu, care a fost privit și analizat în mod diferit. Dincolo de aceste analize, globalizarea rămâne un fapt real, viu, cu care trebuie să ne confruntăm, independent de voința sau opțiunea noastră.

Referințe:

1. FRIEDMAN, Th. *Cum sa înțelegem globalizarea?* Bucuresti: PRO, 2001.
2. GIDDENS, A. *Runaway World: How globalization is reshaping our live.* London: Profile Books, 1999.
3. SĂGEATĂ, R. *Globalizare culturală și cultură globală. Global și local în geografia culturală.* București: Editura Universitară, 2009.
4. SOLCANU, I. Globalizare și cultură națională – o dilemă reală. În: *Convorbiri literare.* 2006, nr.9, p.4-6.

*Recomandat
Dumitru DODUL, dr., lector superior*